Zhotovitel/zhotovitelka hliněných staveb – dekoratér/dekoratérka omítek (kód: 36-113-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Stavebnictví, geodézie a kartografie (kód: 36)
Týká se povolání: Zhotovitel hliněných staveb
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace ve stavební projektové dokumentaci a čtení prováděcí výkresové dokumentace hliněných staveb	3
Orientace v materiálech pro hliněné omítky	3
Orientace v technologii zhotovování hliněných omítek	3
Zhotovování vnitřních hliněných omítek	3
Zhotovování vnějších hliněných omítek	3
Zhotovování hliněných omítek stropů	3
Orientace v teorii barev	3
Orientace v technikách dekorování hliněných omítek	3
Dekorování hliněné omítky sgrafitem a intarzií	3
Orientace v materiálech pro dekorování hliněných omítek	3
Dekorování hliněné omítky modelováním a vtisky	3
Dekorování hliněné omítky hlazením, otisky a malbou pigmenty	3
Stavba pomocného pracovního lešení, práce na lešení	3
Orientace v předpisech BOZP, PO a hygieny práce při stavebních činnostech	3
Orientace v recyklaci hliněných a ostatních stavebních hmot a v nakládání s odpady	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace ve stavební projektové dokumentaci a čtení prováděcí výkresové dokumentace hliněných staveb

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Číst výkresovou dokumentaci hliněné stavební konstrukce	Praktické předvedení s ústním vysvětlením
b) Zhotovit jednoduchý náčrtek barevného řešení stěn a celého objektu podle zadání s odůvodněním řešení	Praktické předvedení s ústním vysvětlením

Je třeba splnit obě kritéria.

Orientace v materiálech pro hliněné omítky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat základní suroviny (hlíny) používané pro hliněné omítky, jejich vlastnosti, bezpečné uložení na stavbě a použití	Písemné a ústní ověření
b) Popsat složení hliněných materiálů, jejich vlastnosti a úlohu jílových minerálů	Písemné a ústní ověření
c) Popsat polní a laboratorní testy hlíny; předvést 2 polní testy podle zadání	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat další materiály používané do hliněných směsí (ostřivo, příměsi, přísady), úloha vláknitých materiálů	Písemné a ústní ověření
e) Popsat druhy hliněných omítek zhotovovaných ze složek na stavbě a průmyslově vyráběných	Písemné a ústní ověření
f) Popsat rozdíl složení hliněných směsí pro ruční a strojní omítání	Písemné a ústní ověření
g) Popsat způsoby přípravy směsí na hliněné omítky z místních hlín, připravit vzorek	Praktické předvedení
h) Provést zkušební vzorky 0,3 x 0,3 m na stěně	Praktické předvedení a ústní ověření
i) Popsat dopravu materiálů a jejich bezpečné uložení na stavbě	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria

Orientace v technologii zhotovování hliněných omítek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat druhy podkladů pro hliněné omítky a jejich přípravu	Písemné a ústní ověření
b) Popsat druhy podkladů pro barevné omítky a dekorační techniky	Písemné a ústní ověření
c) Popsat možnosti použití omítek pro různé druhy prostředí	Písemné a ústní ověření
d) Popsat zhotovování hliněných omítek na různé druhy podkladů (hliněné, cihelné, silikátové, dřevěné, z desek cementových, sádrokartonových aj.)	Písemné a ústní ověření
e) Popsat měřicí pomůcky pro měření rovinnosti a svislosti podkladu a hliněné omítky	Písemné a ústní ověření
f) Popsat ochranu vnějších hliněných omítek před povětrnostními vlivy	Písemné a ústní ověření
g) Popsat příčiny poruch omítek a možnosti provedení oprav	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovování vnitřních hliněných omítek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Navrhnout pracovní postup zhotovení vnitřní hliněné omítky podle zadání	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zvolit nářadí a pracovní pomůcky pro omítání	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Upravit podklad na ploše min. 2 m²	Praktické předvedení
d) Připravit hliněnou směs na omítku z místní hlíny	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Zhotovit vnitřní hliněnou omítku na ploše min. 2 m² s koutem, rohem a ostěním otvoru	Praktické předvedení
f) Zkontrolovat rovinnost povrchu omítky a její sprašnost	Praktické předvedení
g) Dodržet pravidla BOZP a hygieny práce	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovování vnějších hliněných omítek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Navrhnout pracovní postup zhotovení vnější hliněné omítky podle zadání	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zvolit nářadí a pracovní pomůcky	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Upravit podklad na ploše min. 2 m²	Praktické předvedení
d) Připravit hliněnou směs na omítku z místní hlíny	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Zhotovit vnější hliněnou omítku na ploše min. 2 m² s ostěním otvoru	Praktické předvedení
f) Zkontrolovat rovinnost povrchu omítky a její sprašnost	Praktické předvedení
g) Upravit povrch omítky proti povětrnostním vlivům podle zadání	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Dodržet pravidla BOZP a hygieny práce	Praktické předvedení

Zhotovování hliněných omítek stropů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Navrhnout pracovní postup zhotovení hliněné omítky stropu podle zadání	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zvolit nářadí a pracovní pomůcky	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Upravit podklad na ploše min. 2 m²	Praktické předvedení
d) Připravit hliněnou směs na omítku z místní hlíny	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Zhotovit hliněnou omítku stropu na ploše min. 2 m² s fabionem	Praktické předvedení
f) Zkontrolovat rovinnost povrchu omítky	Praktické předvedení
g) Dodržet pravidla BOZP a hygieny práce	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v teorii barev

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat působení jednotlivých barev na lidské smysly (psychiku)	Písemné a ústní ověření
b) Vysvětlit pojem primární a sekundární barva a popsat jejich charakteristiky	Písemné a ústní ověření
c) Vysvětlit pojem barva analogická a doplňková a popsat jejich charakteristiky	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v technikách dekorování hliněných omítek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat historický vývoj dekorování hliněných omítek	Písemné a ústní ověření
b) Popsat princip a postup zhotovení sgrafita jednovrstvého a vícevrstvého	Ústní ověření
c) Popsat princip a postup zhotovení intarzie	Ústní ověření
d) Popsat princip a postup zhotovení otisků, vtisků a lineárního dělení ploch s náčrtem	Ústní ověření
e) Popsat princip a postup zhotovení reliéfu nebo plastiky	Ústní ověření
f) Popsat princip a postup zhotovení malby a kresby na omítce	Ústní ověření
g) Popsat princip a postup zhotovení dalších technik (stucco lustro, tadelakt, sypání, stříkání)	Ústní ověření
h) Popsat způsoby vytvoření kontrastu v dekoračních technikách	Ústní ověření
i) Popsat různé dekorační způsoby začištění povrchu omítky	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dekorování hliněné omítky sgrafitem a intarzií

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zhotovit kresebný návrh dvouvrstvého sgrafita a intarzie	Praktické předvedení
b) Zvolit a použít nářadí, měřicí a pracovní pomůcky pro zhotovení sgrafita a intarzie	Praktické předvedení
c) Zhotovit podklad pro sgrafito na ploše min. 0,5 m²	Praktické předvedení
d) Přenést tvar sgrafita na omítku	Praktické předvedení
e) Zhotovit dvouvrstvé sgrafito na ploše min. 0,5 m² podle předlohy	Praktické předvedení
f) Zhotovit do sgrafita intarzii podle kresebného návrhu	Praktické předvedení
g) Dodržet pravidla BOZP	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v materiálech pro dekorování hliněných omítek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat materiály pro zhotovení podkladů pro jednotlivé techniky dekorování	Písemné a ústní ověření
b) Popsat materiály pro jednotlivé techniky dekorování	Písemné a ústní ověření
c) Popsat druhy a použití fixačních hmot	Písemné a ústní ověření
d) Popsat materiály a konstrukce pro ukotvení plastik na stěnu	Písemné a ústní ověření
e) Popsat malířské nátěrové hmoty na hliněné omítky pro interiér a exteriér	Písemné a ústní ověření
f) Vysvětlit způsoby tónování barev	Písemné a ústní ověření
g) Popsat dopravu materiálů a jejich bezpečné uložení na stavbě	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dekorování hliněné omítky modelováním a vtisky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zhotovit kresebný návrh plastiky zhotovené modelováním na zadané téma	Praktické předvedení
b) Zvolit a použít nářadí, měřicí a pracovní pomůcky pro zhotovení plastiky modelováním a vtisky	Praktické předvedení
c) Upravit podklad pro modelování a vtisky na ploše min. 0,5 m²	Praktické předvedení
d) Přenést návrh plastiky na omítku	Praktické předvedení
e) Zhotovit plastiku modelováním podle návrhu	Praktické předvedení
f) Zhotovit vtisky podle návrhu	Praktické předvedení
g) Zhotovit omítku pro dekorování a vtisky	Praktické předvedení
h) Začistit plastiku jako by se jednalo o ukončení díla (na následné prosychání plastiky se nebere z časových možností zkoušky zřetel)	Praktické předvedení
i) Dodržet pravidla BOZP	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dekorování hliněné omítky hlazením, otisky a malbou pigmenty

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vytvořit kresebný návrh otisků a malby na zadané téma na ploše min. 0,5 m²	Praktické předvedení
b) Zvolit a použít nářadí, měřicí a pracovní pomůcky pro zhotovení hlazeného hliněného štuku a malbu pigmenty	Praktické předvedení
c) Upravit podklad pro hlazenou omítku na ploše min. 0,5 m² podle zadání	Praktické předvedení
d) Nanést dvě barevné omítky pro otisky na ploše min. 0,5 m² podle zadaného dekoračního návrhu	Praktické předvedení
e) Zhotovit otisky podle zadaného dekoračního návrhu	Praktické předvedení
f) Provést finálové hlazení omítky	Praktické předvedení
g) Zhotovit malbu pigmenty podle zadaného dekoračního návrhu	Praktické předvedení
h) Dodržet pravidla BOZP	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Stavba pomocného pracovního lešení, práce na lešení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat běžné druhy lešení	Písemné a ústní ověření
b) Postavit pomocné pracovní lešení podle zadání	Praktické předvedení ústním výkladem
c) Vysvětlit ukládání materiálů a práci na lešení z hlediska únosnosti lešení a BOZP	Ústní ověření
d) Dodržet pravidla BOZ při práci na lešení (NV 362/2005 Sb.)	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v předpisech BOZP, PO a hygieny práce při stavebních činnostech

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat zásady BOZP na staveništi (NV 362/2005 Sb.)	Písemné a ústní ověření
b) Popsat osobní ochranné pracovní prostředky a způsoby jejich použití	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Orientace v recyklaci hliněných a ostatních stavebních hmot a v nakládání s odpady

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat klasifikaci a třídění odpadů, vysvětlit důvody recyklace stavebních hmot	Ústní ověření
b) Vysvětlit způsoby likvidace a recyklace odpadů na staveništi a nakládání s odpady	Ústní ověření
c) Popsat způsoby recyklace hliněných stavebních hmot	Ústní ověření
d) Připravit odpad k dalšímu zpracování	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - https://www.nsp.cz/jednotka-prace/zhotovitel-hlinenych-stav#zdravotni-zpusobilost).

Kompetence: Orientace v materiálech pro hliněné omítky, Orientace v technologii zhotovování hliněných omítek, Zhotovování vnitřních hliněných omítek, Zhotovování vnějších hliněných omítek a Zhotovování vnějších hliněných omítek jsou přenositelné z profesní kvalifikace 36-112-H Zhotovitel hliněných staveb – omítkář / zhotovitelka hliněných staveb – omítkářka v souladu s Metodikou naplňování Národní soustavy kvalifikací, 4. přepracované vydání, 2019, kap. 3.1.3.

Při ověřování odborných způsobilostí musí být dodržovány tyto právní předpisy:
- NV č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů
- další nově vydané právní předpisy a technické normy a změny platných právních předpisů a technických norem, které vstoupily v platnost v době platnosti hodnoticího standardu PK.

Uchazeč musí být vybaven vlastním pracovním oděvem, obuví a osobními ochrannými pracovními prostředky (OOP) odpovídajícími prováděným pracím. OOP, které uchazeč nemohl předpokládat z důvodu neznalosti konkrétního pracoviště, zajistí autorizovaná osoba.

Při praktickém předvedení je hodnocena organizace práce, volba a dodržování předepsaných technologických a pracovních postupů, volba a používání nářadí, zařízení a pracovních pomůcek, kvalita provedení prací, dodržování předpisů BOZP, PO a hygieny práce, používání osobních ochranných pracovních prostředků.

Při způsobu ověření "ústní ověření" uchazeč odpoví ústně.
Při způsobu ověření "praktické předvedení s ústním ověřením“ uchazeč v průběhu praktického předvádění nebo po jeho ukončení doplňuje činnosti ústním výkladem a zodpoví případné doplňující otázky zkoušejících.
Při způsobu ověření "písemné a ústní ověření" uchazeč písemně a ústně odpoví na otevřené otázky zkoušejících.

Autorizovaná osoba musí zajistit uchazeči pomoc další osoby (osob) při plnění kritérií praktickým předvedením v kompetencích: Dekorování hliněných omítek sgrafitem, Dekorování hliněných omítek intarzií, Dekorování hliněné omítky otisky a vtisky, Dekorování hliněné omítky modelováním, Stavba pomocného pracovního lešení, práce na lešení.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou dílčí profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované fyzické podnikající nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání 36-67-H/01 Zedník, nejméně 5 let praxe v oblasti zhotovování hliněných staveb.
b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání 36-47-M/01 Stavebnictví, zaměření pozemní stavby, nejméně 5 let praxe v oblasti zhotovování hliněných staveb.
c) Vysokoškolské vzdělání stavebního směru nebo architektury, nejméně 5 let praxe v oblasti zhotovování hliněných staveb.
d) Odborná kvalifikace pro výkon povolání učitele odborného výcviku podle § 9 odst. 5 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů, v oborech vzdělání 36-63-H/01 Štukatér nebo 82-51-H/06 Umělecký štukatér, nebo jim odpovídajících předcházejících či navazujících oborech vzdělání podle NV č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, nejméně 5 let praxe v povolání učitele odborného výcviku ve výše uvedených oborech vzdělání a prokazatelné praxe v oblasti dekorování hliněných omítek.
e) Držení osvědčení o získání profesní kvalifikace 36-113-H Zhotovitel/zhotovitelka hliněných staveb – dekoratér/dekoratérka omítek, nejméně 5 let praxe v oblasti zhotovování hliněných staveb.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Vybavení pro praktickou část zkoušky:

- Pracovní prostory nebo staveniště, kde lze odzkoušet všechny požadované kompetence
- Měřidla: dřevěný skládací metr dl. 2 mm olovnice, přímá lať
- Nářadí a zařízení: míchadlo, kolečko stavební, lopata, nádoby na malbu, zednická lžíce, zednické spárovačky, zednická naběračka, hladítko dřevěné, ocelové, plstěné a novodurové, hladítko japonské špachtle, štětka, špachtle, šablony, dekoratérské nástroje (např. sgrafitová očka, škrabáky, hřebeny, nožíky)
- Materiál: materiály po zhotovení hliněných omítek (přírodní hlíny nebo průmyslové směsi), pigmenty a barevné nátěrové hmoty
- Lešení
- Zařízení pro dopravu a manipulaci se stavebními materiály včetně obsluhy
- Zdroj elektrické energie 230 V
- Zdroj vody
- Hygienické zázemí
- Úklidové a čisticí prostředky.

Vybavení pro teoretickou část zkoušky:

- Místnost se stoly a židlemi
- PC s kancelářským software
- Flipchart
- Tiskárna
- Kancelářský papír
- Kreslicí a psací pomůcky
- Poměrové pravítko
- Nůžky
- Karton na šablony

Přístup (dálkový nebo materiály v tištěné podobě) k věcně dotčeným zákonům, vyhláškám, předpisům:

- NV č. 362/2005 Sb. o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů
- další nově vydané právní předpisy a technické normy a změny platných právních předpisů a technických norem, které vstoupily v platnost v době platnosti hodnoticího standardu PK.

Pomocný personál.
Hygienické zařízení.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 20 až 24 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Doba trvání písemné části zkoušky jednoho uchazeče je 120 minut.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro řemesla a umělecká řemesla, sekce řemeslná, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Žabičková Ivana, doc. Ing., CSc., OSVČ
Vejpustek Zdeněk, důchodce
Nebesař Bohdan, OSVČ
Netík Ondřej, OSVČ